

ISSN 1857 - 92

INTERNATIONAL JOURNAL

Institute of Knowledge Management

KNOWLEDGE

Scientific papers

Vol. 12.1

IJK, V.12.1, pp 1-420, Skopje, 2016

<http://globalimpactfactor.com/knowledge-international-journal/>
Global Impact and Quality Factor 1.023, (2015)

KNOWLEDGE

***INTERNATIONAL JOURNAL
SCIENTIFIC
PAPERS VOL 12.1***

8-10 APRIL, 2016

BANSKO, REPUBLIC OF BULGARIA

INSTITUTE OF KNOWLEDGE MANAGEMENT

SKOPJE, MACEDONIA

KNOWLEDGE

International Journal Scientific papers Vol. 12.1

Editing Board

PhD Vlado Kambovski, PhD Robert Dimitrovski, PhD Predrag Trajković, PhD Maria Kavdanska, PhD Svetlana Trajković, PhD Zivota Radosavljevik, PhD Margarita Koleva, PhD Mile Matijević, PhD Nonka Mateva, PhD Rositsa Chobanova, PhD Mirjana Borota – Popovska, PhD Aleksandar Nikolovski, PhD Jove Kekenovski, PhD Marija Knezevik, PhD Ilija Nasov, PhD Irina Singaveskaya, PhD Nonka Mateva, PhD Dzulijana Tomovska, PhD Oliver Dimitrijevik, PhD Nedzat Koraljik, PhD Nebojsa Pavlovik, PhD Nikolina Ognenska, PhD Dimitrija Popovski, PhD Lisen Bashkurti, PhD Tome Naumov, PhD Trajce Dojcinovski, PhD Jana Merdzanova, PhD Zoran Srzentic, PhD Nikolai Sashkov Cankov

Preparing and correction: Liljana Pushova, Jasmina Dimitrovska

Print: GRAFOPROM – Bitola

Editor:

IKM –
Skopje

For editor

PhD Robert Dimitrovski

KNOWLEDGE International Journal Scientific Papers Vol. 12.1

ISSN 1857-92

SCIENTIFIC COMMITTEE

President: Academic, Prof. Vlado Kambovski PhD

- Prof. Robert Dimitrovski PhD, Faculty of Management, MIT University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Zivota Radosavljevik PhD, Dean, Faculty FORCUP, Union University, Belgrade (Serbia)
- Prof. Rosica Cobanova PhD, Bulgarian Academy of Sciences (Bulgaria)
- Prof. Ilija Nasov PhD, Research and Development center PLASMA, Skopje (Macedonia)
- Prof. Aleksandar Nikolovski PhD, FON University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Anita Trajkovska PhD, Rochester University (USA)

- Prof. Milan Radosavljevic PhD, Dean, Faculty of strategic and operational management, Union University, Belgrade (Serbia)
- Prof. Anka Trajkovska-Petkoska PhD, UKLO, Faculty of technology and technical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Predrag Trajkovic PhD, JMPNT, (Serbia)
- Prof. Lidija Tozi PhD, Faculty of Pharmacy, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Bistra Angelovska, Faculty of Medicine, University "Goce Delcev", Shtip (Macedonia)
- Prof. Misho Hristovski PhD, Faculty of Veterinary Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Jove Kekenovski PhD, Faculty of Tourism, UKLO , Bitola (Macedonia)
- Prof. Sasho Korunoski, Dean, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
- Prof. Cvetko Andreevski, Vise rector, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
- Prof. Margarita Koleva PhD, Dean, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Aleksandar Donchev, MIT University, Faculty of Law, Skopje (Macedonia)
- Prof. Maria Kavdanska PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Mirjana Borota-Popovska, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
- Prof. Marija Topuzovska-Latkovic, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
- Prof. Marija Knezevic PhD, Academic, Banja Luka, (Bosnia and Herzegovina)
- Ljupco Naumovski PhD, Forum for Mobility and Research, Bitola (Macedonia)
- Prof. Oliver Iliev PhD , Faculty of Communication and IT, FON University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Dimitrija Popovski PhD, Faculty of Sport, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Yuri Doroshenko PhD, Dean, Faculty of Economics and Management, Belgorod (Russian Federation)
- Prof. Sashko Plachkov PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Ivan Petkov PhD, Rector, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Vladimir Lazarov PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Tosko Krstev PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Antoanela Hristova PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Azra Adjajlic – Dedovic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Aleksandr Korablev, PhD, Dean, Faculty for economy and management, Saint Petersburg State Forest Technical University, Saint Petersburg (Russian Federation)
- Prof. Primož Dolenc, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia) - Doc. Igor Stubelj, PhD, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
- Prof. Hristo Beloev PhD, Bulgarian Academy of Science, Rector of the University of Rousse (Bulgaria)
- Prof. Venelin Terziev PhD, University of Rousse (Bulgaria)
- Prof. Branko Sotirov PhD, University of Rousse (Bulgaria)
- Prof Karl Schopf, PhD, Akademie fur wissenschaftliche forchung und studium, Wien (Austria)
- Prof. Isa Spahiju PhD, International Balkan University (Macedonia)
- Prof. Volodymyr Denysyuk, PhD, Dobrov Center for Scientific and Technological

Potential and History studies at the National Academy of Sciences of Ukraine (Ukraine)

- Prof. Laste Spasovski PhD, Vocational and educational centre, Skopje (Macedonia)
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law, Kragujevac (Serbia)
- Prof. Dragan Kokovic PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Sasha Kicoshev PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Pere Tumbas PhD, Faculty of Economics , University of Novi Sad , Subotica (Serbia)
- Prof. Natalija Kirejenko PhD, Faculty For economic and Business, Institute of Entrepreneurial Activity, Minsk (Belarus)
- Prof. Zoja Katru PhD, Prorector, Euro College, Istanbul (Turkey) - Prof. Mustafa Kacar PhD, Euro College, Istanbul (Turkey)
- Prof Evgenia Penkova-Pantaleeva PhD, UNWE -Sofia (Bulgaria)
- Prof. Nikolina Ognenska PhD, Faculty of Music, SEU - Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Tihomir Domazet PhD, President of the Croatian Institute for Finance and

Accounting

- Prof. Stojan Ivanov Ivanov PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Maja Lubenova Cholakova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Daniela Ivanova Popova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)

- Prof. Branimir Kampl PhD, Institute SANO, Zagreb (Croatia)

- Prof. Marina Simin PhD, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)

- Prof. Miladin Kalinic, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)

- Prof. Helmut Shramke PhD, former Head of the University of Vienna Reform Group (Austria)

- Prof. Ahmad Zakeri PhD, University of Wolver Hampton, (United Kingdom)

- Prof. Tzako Pantaleev PhD, NBUniversity , Sofia (Bulgaria)

- Prof. Lisen Bashkurti PhD, Global Vice President of Sun Moon University (Albania)

- Prof. Baki Koleci PhD , University Hadzi Zeka , (Kosovo)

- Prof. Ivana Jelik PhD, University of Podgorica, Faculty of Law, (MNE)

- Prof. Islam Hasani PhD, Kingston University (Bahrein)

- Prof. Rumen Valcovski PhD, Imunolab Sofia (Bulgaria)

- Prof. Jonko Kunchev PhD, University „Cernorizec Hrabar“ - Varna (Bulgaria)

- Prof. Nedjad Korajlic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina) - Prof. Alisabri Sabani PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)

- Prof. Jova Ateljevic PhD, Faculty of Economy, University of Banja Luka, (Bosnia & Herzegovina)

- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law University of Kragujevac (Serbia)

- Doc. Tatyana Sobolieva PhD, State Higher Education Establishment Vadiym Getman Kiyev National Economic University, Kiyev (Ukraine)

- Prof. Svetlana Trajkovic PhD, High college for professional applied studies, Vranje (Serbia)

- Prof. Suzana Pavlovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)

- Prof. Zorka Jugovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Dragan Marinkovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Dusan Ristic, PhD Emeritus – Faculty of Management, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Rumen Stefanov, PhD, Dean, Faculty of public health, Medical University of Plovdiv (Bulgaria)
- Prof. Stojna Ristevska PhD, Dean, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Snezana Stoilova, PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Lence Mircevska PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Dzulijana Tomovska, PhD, Dean, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Mitre Stojanovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Ljupce Kocovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Vasil Zecev PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Nikola Bozkov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Vasil Pehlivanov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Oliver Dimitrijevic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Erzika Antic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Jelena Stojanovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Miodrag Smelcerovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Doc. Marija Kostić PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Sandra Živanović PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Snežana Milićević PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Nebojsa Pavlovic PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Prof. Kamal Al-Nakib PhD, College of Business Administration Department, Kingdom University (Bahrain)
- Venus Del Rosario, Arab Open University (Philippines)
- Nishad M. Navaz, Kingdom University (India)

Contents

„ANGEL KANCHEV” UNIVERSITY OF RUSE AND THE PERSPECTIVES FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF NORTHERN BULGARIA	15
Branko Sotirov, Ph.D	
Venelin Terziev, Ph.D	
Roussi Minev, Ph.D	
Krasimir Ivanov, Ph.D	
ACADEMIC DISHONESTY: TWO AND A HALF LEARNING MODEL IN ADULT LEARNING	23

Mehmet Şahin, PhD	23
INCLUSIVENESS - AN INDICATOR FOR QUALITY EDUCATION	29
Snezana Jovanova-Mitkovska, PhD	
Biljana Popeska, PhD	
INCLUSIVE EDUCATION: A QUESTION OF ATTITUDES OF PEOPLE WITH DISABILITIES	
35 Daniela Dimitrova-Radojichikj	
Natasha Chichevska-Jovanova	
KNOWLEDGE AS AN ELEMENT OF INTELLECTUAL CAPITAL-BASIC GOAL OF MODERN BUSINESS	41
Radica Jovanović PhD	
Zdravka Petković PhD	
Aleksandra Nedeljković MSc	
THE INFLUENCE OF THE EMPLOYEES EDUCATION LEVEL ON THE CONSTANT LEARNING IN KNOWLEDGE ORIENTED ORGANIZATIONS	49
Sanja Nikolic	49
Sreten Miladinovski	
Liljana Pusova	
THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL CULTURE ON STRATEGY AND TOTAL QUALITY MANAGEMENT PRACTICES	53
Marina Kantardjieva, PhD	
THE SPEECH ACT OF REQUEST AND ITS EXPRESSIONS IN GERMAN INTERLANGUAGE OF MACEDONIAN LEARNERS	371
Biljana Ivanovska Marija Kusevska	
Nina Daskalovska	

THE SPEECH ACT OF REQUEST AND ITS EXPRESSIONS IN GERMAN INTERLANGUAGE OF MACEDONIAN LEARNERS

Biljana Ivanovska, Marija Kusevska, Nina Daskalovska

Faculty of Philology, University “Goce Delchev”, Stip, R. Macedonia

E-mail: biljana.ivanovska@ugd.edu.mk; marija.kusevska@ugd.edu.mk;
nina.daskalovska@ugd.edu.mk

Abstract: The speech act of *request* as a direct illocutionary speech act has the aim to bring the interlocutor in a situation in which he/she has to make a change of the status or perform some action. When we want to ask something, we think immediately of the use of imperative sentences and the request is seen as a kind of a special order. However, in addition to imperative sentences, this speech act may be expressed by other linguistic means including other speech acts with the sole purpose of performing what the speaker wants to be achieved. The request as a speech act may be expressed as an appeal, as a type of instruction, giving permission or prohibition, by using various linguistic means in order to mitigate or enhance the request. The modalities of expressions of the speech act of *request* in the German language can be implemented by using a variety of communication forms of expression, such as: explicitly-performative utterances, interrogative sentences with auxiliary or modal verbs, interrogative sentences without auxiliaries, but also with particles *bitte/mal*, indirect questions in phrasal structures, propositional sentences (affirmative sentences) with or without modal verb, imperative sentences, unspecified verb phrases, participle forms (phrases with participle form of the verb), and others expressions. All of these expressions are presented and discussed in this paper supported by examples obtained from Macedonian learners of the German language.

Key words: *speech acts, request, pragmatic competence, expressions*

ГОВОРНИОТ ЧИН БАРАЊЕ И НАЧИНИТЕ НА НЕГОВО ИЗРАЗУВАЊЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ МЕЃУЈАЗИК НА МАКЕДОНСКИТЕ ИЗУЧУВАЧИ

Билјана Ивановска, Марија Кусевска, Нина Даскаловска

Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

E-mail: biljana.ivanovska@ugd.edu.mk; marija.kusevska@ugd.edu.mk;
nina.daskalovska@ugd.edu.mk

Резиме: Говорниот чин *барање* како директивен илокуциски акт има за цел да го доведе соговорникот до ситуација да треба да направи промена на состојба или да изврши некое дејствување. Кога сакаме да побараме нешто, веднаш помислуваме на употребата на императивните реченици и на *барањето* се гледа како еден вид наредба. Меѓутоа, освен со императивни реченици овој говорен чин може да се искаже и со други изразни јазични средства, како и преку други говорни чинови, со единствена цел – да се изврши она што говорителот сака да биде извршено. *Барањето* како говорен чин може да биде изразено со молба, како вид на инструкција, давање дозвола или забрана, користејќи притоа различни јазични средства за ублажување или засилување на барањето. Начините и формите на изразување на говорниот чин *барање* кај изучувачите на германскиот јазик можат да се реализираат со помош на различни комуникациски изразни форми, и тоа: експлицитно-перформативни искази, прашални реченици со помошни или со модални глаголи, прашални реченици без помошни глаголи, но со партикулите *bitte* или *mal*, индиректни прашања со испуштена главна дел-реченица во реченичната структура, исказни реченици (потврдни реченици) со или без модален глагол, заповедни реченици (императивни реченици), неопределени глаголски фрази партицип-форми (фрази со партиципна форма од глагол) и сл. Овие анализи се претставуваат и се дискутираат во овој труд со цел опишување на говорниот

чин барање преку примери добиени од македонските изучувачи на германскиот јазик како странски јазик.

Клучни зборови: говорни чинови, „барање“, прагматичка компетенција, начини на изразување

1. ВОВЕД

Различни култури и јазични системи имаат поинакви јазични елементи за изразување на говорните чинови (Sprechakte). Бидејќи односот кон одредена ситуација изразена со одредена јазична единица е различен, па и средствата кои се употребуваат за нејзиното изразување се поинакви. Бидејќи станува збор за два различни јазични системи-германски и македонски јазик, се очекува дека јазичните средства и единици кои се употребуваат во една култура не се поистоветуваат со оние од друга култура. Со посветување на поголемо внимание на говорните чинови се постигнува поголема свесност за правилноста на нивната употреба и се увидуваат разликите и сличностите кои се јавуваат при нивната употреба во конкретна јазична ситуација.

2. ГОВОРНИОТ ЧИН БАРАЊЕ И НЕГОВИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ

Голем број лингвисти го истражуваат барањето како говорен чин и неговите основни карактеристики (Engel U. 1991, 2004; Searle J.R. 1979; Mey 2001; Ellis 1994; Blum-Kulka, House & Kasper 1989 et.al.). Елис (Ellis, 1994: 167) издвојува посебни интеракциски, илокуциски и социолингвистички карактеристики на барањата. Под *интеракциски* карактеристики тој го наведува фактот дека барањата имаат иницијативна функција во дискурсот и дека можат да се изразат само со една реплика меѓу соговорниците. Како илокуциски фактори тој го наведува фактот дека говорителот сака да му излезе во пресрет на соговорникот, додека главниот дел на барањето може да стои независно од сите други елементи на истото и тоа може да биде изразено директно и индиректно. Барањата можат да подлежат на директна или индиректна модификација. Говорителот има намера да го доведе соговорникот во состојба на одредено дејствување. Во германскиот јазик често се употребуваат експлицитни перформативни изрази за искажување на одредено барање, додека во македонскиот јазик нивната употреба покажува помала честота¹:

DE: *Ich befehle dir die Hausaufgaben zu schreiben.*

МК: *Tu zapovedam / nareduvam da (si) gi напишеш домашните задачи!*

DE: *Ich fordere Sie auf(,) diese Situation ernst zu nehmen.*

МК: *Барам од Вас/Ви наложувам(,) сериозно да ја сфатите оваа ситуација.*

Индиректните барања во германскиот јазик (и во македонскиот) се многу широко употребувани. Се работи формално за прашални реченици без прашален збор.

DE: *Würden Sie mir endlich das Geld zurückgeben?*

МК: *(Дали) Ќе ми ги вратите (ли) конечно парите?*

Императивот како глаголски начин и граматичка категорија на глаголот искажува одредено барање. Германското име е „форма на наредба“ „Befehlsform“, но со императивот може да се формулираат не само наредби, туку и сите начини на барање, и тоа: од учтива покана, желба или молба, до строго барање. Во официјални ситуации, речениците со кои се изразува барање се изразуваат со модален глагол *wollen* во сегашно време во комбинација со учтивата *Sie* – форма. Во македонскиот јазик,

¹ Примерите се земени од анализите спроведени со студентите по германистика од Филолошкиот факултет при УГД, кои беа вклучени во проектот: „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“.

можна е употреба на модалниот глагол *сака* како еквивалент (ГЕР: *wollen*) во комбинација со кондиционална реченица, но во некои случаи се употребуваат и заповедните реченици:

DE: *Hier wollen Sie bitte unterschreiben.*

МК: *Тука, (ве молам), потпишете! / Тука, ако сакате, да (ми) потпишете.*

Заповедните реченици се вообичаени не само во германскиот, туку и во македонскиот јазик. Сепак, во некои ситуации звучат неучтиво и многу строго. Со речениците кои се искажува строго барање во германскиот јазик се употребува извичник како интерпункциски знак само при определена, нагласена форма на барање, за разлика од македонскиот јазик каде неговата употреба е речиси постојана:

DE: *Kommen Sie rein. / Geben Sie mir die Projektarbeit.*

МК: *Влезете! / Дайте ми ја проектната задача!*

Барањата во германскиот јазик можат да звучат умерено со употреба на партикулите *bitte* и/или *mal*, додека во македонскиот јазик тоа се постигнува со употреба на кратката заменска форма *те/ве* во комбинација со глагол (*молам*) или честичката (партикулата) *па/на/ли*:

Geben Sie mir bitte den Schlüssel! МК: *Па, дајте ми го, ве молам, клучот!*

Gib mir bitte mal den Schlüssel! / МК: *Па, дај ми го клучот! / Ќе ми го дадете ли клучот? (Futur I)*

Во современиот македонски јазик се користи именска форма за изразување барање или безлична форма:

DE: *Bitte unterschreiben Sie hier!*

МК: *Ве молам, потпишете тука! / Ве молам, потпис тука. / Ве молам, се потпишува тука.*

Неучтиво, отсечно и понизно делуваат исказните реченици како форма на барања:

DE: *Du kommst mit!*

МК: *(Ту) Доаѓаш / Доаѓај со мене!*

Посебно отсечно и строго звучат изразите без глагол:

DE: *Hoch! / Raus!*

МК: *Стани! Станувај! / Надвор!, Бегај! Марш!*

Барањата може да бидат изразени со други лексички средства. На пример:

- Со инфинитивна реченица:
Nicht hinauslehnen! МК: Не се наведнувај!
- Во комбинација со конјунктив 2 во прашална форма (учтиво барање):
Würdest du bitte kommen? / МК: Би дошол ли, те молам?
Könnten Sie mir bitte helfen? / МК: Би можеле ли да ми помогнете, ве молам?

3. ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ОД ПЕРСПЕКТИВА НА ИСПИТАНИЦИТЕ

Изборот на перспективата претставува важен аспект во однос на можните варијанти за искажување на барањата. Барањата можат да бидат ориентирани кон говорникот (*Kann/Darf ich ein Glass Wasser*

haben?), кон слушателот (*Können Sie mir ein Glas Wasser bringen?*); можат да бидат искажани од заедничка перспектива (*Können wir das machen?*), или од една безлична перспектива (*Es muss gemacht werden*).

Во следната табела ја претставуваме дистрибуцијата на изборот на перспективи кои ја направија нашите испитаници вклучени во горенаведениот проект.

- Табела 1: Дистрибуција на изборот на перспектива на испитаниците (ниво Б2)

Studierenden Niveau B2/ студенти ниво Б2	Zum Sprecher orientiert/ Барање насочено кон говорникот	Zum Hörer orientiert/ Барање насочено кон слушателот	Aus einer gemeinsamen Perspektive/ Барање од заедничка перспектива	Unpersönlich / безлично
	<i>Kann ich/ Könnte ich</i> 26	<i>Kannst du/ Können Sie bitte</i> 68		<i>Ist es möglich</i> 1
	<i>Darf ich etwas Fragen</i> 2	<i>Haben Sie/ Hast du (Feuer)</i> 10		<i>Geht es wenn</i> 1
	<i>Ich wollte</i> 3	<i>Seien Sie so nett/ Seiest du freundlich</i> 2		
	<i>Ich möchte / Ich wollte dich (etwas) Fragen/ mit dir Sprechen</i> 7	<i>Erlauben Sie mir</i> 1		
	<i>Entschuldigung ich habe eine Frage / ein Problem</i> 9	<i>Hätten Sie Zeit/ Haben Sie Zeit / Hast du 10 Minuten</i> 7		
	<i>Ich möchte</i> 5	<i>Du musst</i> 1		
	<i>Kann ich Sie etwas bitten</i> 2	<i>Möchten Sie</i> 1		
	<i>Ich würde mich erstmal Entschuldigen</i> 1	<i>Sie würden uns viel helfen</i> 1		
	<i>Ich rufe an, um zu fragen</i> 1	<i>Es würde/ Es wäre uns (eine Ehre, wenn Sie)</i> 5		
		<i>Es wird mich sehr freuen, wenn Sie</i> 1		
		<i>Entschuldigung, wohin fahren</i>		

		<i>Sie? Mein Bus ist weggefahren</i> 2		
Insgesamt	56 35,67%	99 63.06%	0 0%	2 1,27%

4.ЗАКЛУЧОК

Овој труд претставува дел од анализите и истражувањата кои се спроведуваат во рамките на проектот под наслов „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“, кој се изведува на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Се даваат и објаснуваат основните карактеристики на говорниот чин *барање*, потоа се претставува изборот на перспективата кој претставува важен аспект во однос на варијантите за искажување на барањата. Барањата можат да бидат ориентирани кон говорникот, кон слушателот, можат да бидат искажани од заедничка перспектива, или од една безлична перспектива. Во обид да ја изберат соодветната форма или стратегија при изразувањето на говорниот чин *барање*, сметаме дека во наставата по странски јазик и усвојувањето на еден странски јазик би требало да се обрне поголемо внимание не само на изучувањето на функциите на овој говорен чин, туку и на неговото соодветно изразување во одредени комуникациски ситуации. Говорните чинови треба да се изучуваат заедно со јазикот како структура, со неговата култура, општествените услови во системот и различните контекстуални и социолошки фактори кои влијаат во изборот на соодветната стратегија за изразување на одредениот говорен чин. Само во тој случај, ќе можеме да очекуваме од нашите ученици и студенти да ги совладаат и усвојат соодветно говорните чинови и ќе можат полесно да ги надминат грешките кои би можеле да се јават во комуникацијата со изворните говорители на странскиот јазик, што би овозможило успешна комуникација и дејствување со изучуваниот јазик.

5.ЛИТЕРАТУРА

- Bardovi-Harlig, Kathleen (1999). Exploring the interlanguage of interlanguage pragmatics: A research agenda for acquisitional pragmatics. *Language Learning* 49, 677-713.
- Blum-Kulka, Shoshana; House, Juliane & Kasper, Gabriele (1989). *Cross-cultural pragmatics: requests and apologies*. Norwood: Ablex Publishing Corporation.
- Cohen, D. Andrew (2004). Assessing speech acts in a second language. In D. Boxer, & A. D. Cohen, *Studying speaking to inform second language learning* (pp. 302-327). Clevedon/Buffalo/Toronto: MULTILINGUAL MATTERS LTD.
- Cohen, D. Andrew & Ishihara, Noriko (2005). *A web-based approach to strategic learning of speech acts*. Minneapolis, MN: Center for Advanced Research on Language Acquisition, University of Minnesota.
- Cohen, D. Andrew & Ishihara, Noriko (2005). Strategies for learning and performing L2 speech acts. *Intercultural Pragmatics* 2 (3), 275-301.
- Coulmas, Florian (1981). Poison to your soul: Thanks and apologies contrastively viewed. In *Conversational Routine* (pp. 69-91). The Hague: Mouton.
- Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, David (1985). *A dictionary of linguistics and phonetics. 2nd edition*. New York: Basil Blackwell.
- Ellis, R. (1994): The study of second language acquisition. Oxford: Oxford University Press.
- Engel, Ulrich (1991): Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auflage. Heidelberg: Julius Groos-Verlag (& Budapest: Múzsák Kiadó, 1992).
- Engel, Ulrich (2004): Deutsche Grammatik. Neubearbeitung. München: Iudicium Verlag.
- Faerch, Claus. & Kasper, Gabriele (1983). *Strategies in interlanguage communication*. London: Longman.
- Fraser, Bruce (2010). Pragmatic competence: The case of hedging. In G. Kaltenböck, W. Mihatsch, & S. Schneider, *New Approaches to Hedging* (pp. 15-34). Bingley: Emerald.
- Hentschel E. & Weydt H. (2013). Handbuch der deutschen Grammatik. 4. Auflage. De Gruyter. Berlin/Boston.

Kusevska, Marija (1997). Speech acts: The act of complaining in English and Macedonian. MA-TESL thesis. Tempe, AZ, USA: Arizona State University.

McNamara, F. Tim & Roever, Carsten (2006). *Language testing: The social dimension*. Oxford, UK: Basil Blackwell.

Mey, L.J. (2001). *Pragmatics*. Oxford: Blackwell Publishing.

Nurani Luisa (2009). *Methodological issue in pragmatic research: is discourse completion a reliable data collection instrument?* In: *Methodological Issue In Pragmatic Research*. Jurnal Socioteknologi Edisi 17 Tahun 8, Agustus 2009.

Olshtain, Elite & Blum-Kulka, Shoshana (1985). Cross-cultural pragmatics and the testing of communicative competence. *Language Testing* 2 (1), 16-30.

Searle J. R. (1979): *Expression and meaning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Trosborg, Anna (2010). *Pragmatics across languages and cultures*. Berlin, New York: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG.